

Ономастичний простір роману Василя Шкляра «Характерник»

Бабій Анастасія Володимирівна, учениця 9 класу Користівського ліцею Приютівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області

Учасниця II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України 2020-2021 рр., секція «Українська мова» (диплом I ступеня).

Сфера наукових інтересів: лексика української мови, ономастика, літературна ономастика, історія України

Наукова розвідка присвячена аналізу ономастичного простору в романі Василя Шкляра «Характерник». Це твір відомого сучасного письменника про реальні події в Запорозькій Січі, про легендарного кошового Івана Сірка, про козацьку честь і гідність. Онімний простір роману «Характерник» дуже широкий, адже тут не тільки історичні персонажі, а й вигадані герої, топоніми, які окреслюють місця подій у XVII столітті.

Нами виявлено оніми всіх розрядів, ужитих в романі Василя Шкляра «Характерник» (антропоніми, фіктоніми, топоніми, хрематоніми, фітоніми, етніоніми, хрононіми тощо); встановлено смислове навантаження власних назв, співвідношення різних ономастичних розрядів у романі; вивчено стилістичну роль ужитих у творі онімів. З'ясовано, що вони виконують функцію індивідуалізації художнього простору, забезпечують передовсім правдивість відтворення історичних подій; завдяки цим лексемам ми маємо змогу ближче познайомитися з історичною епохою, звичаями та уподобаннями українців XVII століття; вони є специфічним засобом відображення національних культурних реалій (звичаїв, традицій, свят, вірувань, історичних подій).

У своєму проєкті ми дійшли висновків, що власні назви є системною, дуже автономною й потужною групою лексики, за допомогою якої Василь Шкляр створює не просто роман, а мовну картину світу України XVII століття. Оніми в романі, окрім найменувань особи чи певної реалії, містять важливу інформацію для розуміння твору, є одним із засобів, за допомогою якого автор створює конкретний образ, вони несуть дуже великий інформаційний заряд.